

دیپلماسی عمومی در میدان

نگاهی به دیپلماسی عمومی فدراسیون روسیه در سوریه

نوید کمالی

www.ketab.ir



اندیشکده روابط بین الملل

سرشناسه: کمالی، نوید، ۱۳۶۸ -

عنوان و نام پدیدآور: دیپلماسی عمومی در میدان: نگاهی به دیپلماسی عمومی فدراسیون روسیه در سوریه / نوید کمالی.

مشخصات نشر: تهران: اندیشکده صنایع نرم: اندیشکده روابط بین الملل، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: [۱۵۲]ص: مصور(بخشی رنگی)، نقشه(رنگی).

شابک: ۸-۱-۹۴۰۸۰-۶۲۲-۹۷۸: ۸۰۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. [۱۴۱]-۱۵۱.

عنوان دیگر: نگاهی به دیپلماسی عمومی فدراسیون روسیه در سوریه.

موضوع: روسیه — روابط خارجی — سوریه

Russia -- Foreign relations -- Syria

موضوع: سوریه — روابط خارجی — روسیه

Syria -- Foreign relations -- Russia

شناسه افزوده: اندیشکده روابط بین الملل

رده بندی کنگره: DK۶۸/۷

رده بندی دیویی: ۳۲۷/۴۷۰۹۱

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۵۹۴۶۷

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

عنوان: دیپلماسی عمومی در میدان؛ نگاهی به دیپلماسی عمومی فدراسیون روسیه در سوریه

تالیف: نوید کمالی

طراح و صفحه‌آرا: کوثر خانیانی

ناشر: اندیشکده صنایع نرم با همکاری اندیشکده روابط بین الملل

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

تعداد: ۱۰۰۰ نسخه

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۵۶۴۵۴۶۳ پست الکترونیکی: irtt.ir@gmail.com

شابک: ۸-۱-۹۴۰۸۰-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۸۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق متعلق به اندیشکده روابط بین الملل بوده و هرگونه تکثیر این کتاب به صورت کاغذی و الکترونیکی بدون مجوز کتبی از اندیشکده ممنوع است. برای تهیه این کتاب می‌توانید به وبسایت اندیشکده روابط بین الملل به نشانی www.irthink.com مراجعه کنید.

فهرست مطالب

۱۱.....	پیشگفتار
۱۳.....	مقدمه
۱۵.....	نگاهی نو به مفهوم دیپلماسی
۲۱.....	دیپلماسی عمومی و قدرت نرم
۲۳.....	دیپلماسی عمومی و نظم نوین جهانی
۲۷.....	دیپلماسی عمومی در خدمت سیاست خارجی
۴۰.....	دیپلماسی عمومی در خدمت سازمان‌های اطلاعاتی
۴۸.....	دیپلماسی عمومی اتحاد جماهیر شوروی
۵۴.....	شوروی قربانی قدرت نرم
۶۶.....	دیپلماسی عمومی فدراسیون روسیه
۸۶.....	جایگاه قدرت نرم در روسیه نوین
۸۹.....	دیپلماسی عمومی پژوهی در روسیه
۱۰۰.....	نگاهی گذرا به تاریخچه سوریه و رابطه آن با روسیه
۱۱۰.....	نقش آفرینی روسیه در بحران سوریه
۱۱۲.....	دیپلماسی عمومی روسیه در سوریه
۱۳۶.....	رهیافت‌ها
۱۴۰.....	کلام پایانی
۱۴۱.....	منابع

پیشگفتار

دیپلماسی عمومی مفهومی نه چندان جدید و بدیع در عرصه سیاست خارجی و روابط بین‌الملل است چرا که آشنایی برخی کشورها با این مفهوم به دهه‌ها قبل باز می‌گردد، به طور مثال ایالات متحده آمریکا در این عرصه دارای تجربه‌ای تقریباً صد ساله است به طوری که امروزه این نوع دیپلماسی رکن کلیدی پیشبرد سیاست خارجی این کشور محسوب می‌شود، با این حال شاهدیم که دیپلماسی عمومی در دستگاه سیاست خارجی بسیاری از کشورها از جمله کشور عزیزمان ایران آنچنان که باید مورد توجه نیست، چرا که دیپلماسی عمومی هنوز هم برای ما و بسیاری از کشورهای در حال توسعه نو، بدیع و حتی نا مفهوم جلوه می‌کند و بسیاری از سیاست‌گذاران و فعالان عرصه سیاست خارجی در عمل آشنایی چندانی با دیپلماسی عمومی و نحوه به کارگیری آن در میدان عمل ندارند، به همین دلیل نیز آنچنان که باید در طول دهه‌های گذشته دیپلماسی عمومی مورد توجه دستگاه سیاست خارجی کشورمان قرار نگرفته است.

عدم توجه جدی به دیپلماسی عمومی در عرصه سیاست خارجی کشورمان در حالی است که جمهوری اسلامی ایران به دلیل نقش آفرینی مؤثر و پر رنگ خود در تحولات منطقه‌ای و حتی فرامنطقه‌ای یک دهه اخیر به شکل جدی نیازمند بکارگیری ابزارهایی جهت حفظ و توسعه دستاوردهای فرامرزی خود خصوصاً در عرصه افکار عمومی منطقه است اما متأسفانه با توجه به ناآشنایی فعالان عرصه سیاست خارجی با مفهوم دیپلماسی عمومی و نحوه بکارگیری آن، این نوع از دیپلماسی آنچنان که باید در راستای تأمین منافع ملی کشورمان مورد استفاده قرار نگرفته است.

باید به این نکته توجه داشت که در دنیای امروز دیپلماسی عمومی از چنان اهمیتی برخوردار است که کشورهای زیادی رشته تخصصی آن را در دانشگاه‌ها و موسسات علمی برتر خود راه اندازی کرده و برترین نخبگان دانشگاهی فارغ التحصیل این رشته را در نهادهای تخصصی مسئول پیشبرد دیپلماسی عمومی بکارگیری می‌کنند. حتی برخی کشورهای توسعه یافته با هدف ارتقاء و روزآمد سازی دیپلمات‌های خود با همکاری دانشگاه‌های معتبر جهان اقدام به ارائه دوره‌های تخصصی کوتاه مدت و حتی بلند مدت حرفه ای در حوزه دیپلماسی عمومی می‌کنند، به طور مثال برخی دانشگاه‌های اروپایی و آمریکایی دوره‌های یکساله MBA و DBA ویژه‌ای را با تأکید بر دیپلماسی عمومی راه اندازی کرده‌اند. اهمیت یافتن دیپلماسی عمومی در جهان امروز خصوصاً در سال‌های اخیر را می‌توان ناشی از فراگیری رسانه‌های جمعی خصوصاً رسانه‌های اجتماعی دانست چرا که به واسطه این نوع رسانه‌ها نقش

و جایگاه افکار عمومی در سیاست ورزی کشورها به شکل قابل توجهی افزایش یافته است و امروز دیگر نمی‌توان بدون توجه به رای و نظر افکار عمومی و تنها با تکیه بر اراده رهبران سیاسی و دولت‌ها، سیاست‌های مطلوب خود را در عرصه بین الملل پیش برد. به عبارت دقیق‌تر در عصر رسانه‌های فراگیر دیگر دیپلماسی رسمی و سنتی به تنهایی توان تامین اهداف و منافع کشورها را ندارد، لذا کشورها بایستی به دنبال راهکارهای جایگزین و بهینه‌ای در راستای تامین حداکثری منافع و اهداف خود در عرصه بین‌الملل باشند.

بدون شک در بین تمام راهکارهای جایگزین، تنها دیپلماسی عمومی است که می‌تواند به بهترین شکل و با کمترین هزینه سیاسی و زمانی منافع و اهداف کشورها را در عرصه بین‌الملل خصوصاً در روابط دو جانبه تامین نماید.

در طی سال‌های اخیر خصوصاً پس از فروکش کردن بحران سوریه، دیپلماسی عمومی به شکل قابل توجهی مورد توجه کشورهای مختلف جهان خصوصاً بازیگران علاقمند به ایفای نقش در آینده سوریه قرار گرفته است. از جمله این بازیگران می‌توان به فدراسیون روسیه اشاره کرد چرا که این کشور به شکل جدی در حال توسعه نفوذ همه‌جانبه خود در سوریه از طریق پیشبرد دیپلماسی عمومی در قبال این کشور است.

از این رو با توجه به اهمیت کشور سوریه در معادلات منطقه‌ای و فرا منطقه‌ای و همچنین ضرورت بررسی و تحلیل دقیق اقدامات بازیگران فعال در بحران سوریه این اثر کوشیده است که به اختصار نگاهی به دیپلماسی عمومی فدراسیون روسیه در قبال سوریه داشته باشد.

طبیعتاً شناخت بهتر دیپلماسی عمومی روسیه آنهم در قبال کشوری مانند سوریه به تصمیم‌گیران و سیاستگذاران عرصه سیاست خارجی کشورمان کمک خواهد کرد که نگاهی متفاوت دیپلماسی عمومی و کارکردهای آن در پیشبرد منافع ملی را مد نظر قرار دهند، طبیعتاً این دستاورد به نوبه خود می‌تواند تحول آفرین و زمینه ساز افزایش نقش و جایگاه دیپلماسی عمومی در عرصه سیاست خارجی کشورمان باشد.

علاوه بر این پژوهشگران و کارشناسان علاقمند به حوزه دیپلماسی عمومی نیز از مطالعه این اثر بهره می‌برند، چرا که برای نخستین بار به منبعی آموزشی دست می‌یابند که به صورت کاربردی ایشان را با دیپلماسی عمومی و راهکارهای بکارگیری بهینه آن در عرصه بین‌الملل آشنا می‌سازد.

پاییز سال ۱۴۰۰ خورشیدی

نوید کمالی

www.NavidKamali.ir